

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2P/194/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8519201458
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danka Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2019:8519201458.2

Uznesenie

Okresný súd Stará Ľubovňa v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o mal. L. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XX, XXX XX T. B., zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, dieťa rodičov, matka: Y.. F. E., nar. X.X.XXXX, trvale bytom R. XX, XXX XX T. B., otec: B. E., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom R. XX, XXX XX T. B., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie v tomto znení:

„1. Mal. L. E., nar. XX.XX.XXXX sa dočasne zveruje do osobnej starostlivosti matky, Y.. F. E., nar. X.X.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

2. Otec, B. E., je povinný prispievať na výživu mal. L. E., nar. XX.XX.XXXX sumou 150 eur mesačne vždy do 15-tého dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, Y.. F. E.“

II. V prevyšujúcej časti súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

III. Súd u k l a d á navrhovateľke, Y.. F. E. povinnosť v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podať na tunajší súd návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností a určenie výživného, pričom účastníkmi konania vo veci samej budú mal. dieťa, L. E. a jeho rodičia, Y.. F. E., B. E..

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka mal. dieťaťa (ďalej len navrhovateľka) podala na tunajší súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala zveriť mal. L. do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazat' platením výživného v sume 300 eur mesačne. Návrh odôvodnila tým, že v júli spolu so synom od manžela odišla. Od tejto doby osobnú starostlivosť dieťaťu zabezpečuje ona, manžel od odchodu zo spoločnej domácnosti jej na výživu syna odmieta prispievať, podmieňuje to jej návratom. Ona je na rodičovskom príspevku, ktorý je v sume 220,70 eur a poberá prídavok na dieťa 24,34 eur, jej finančná situácia je zlá. So synom často cestuje do Prešova, Žiliny a Popradu za zdravotníckymi úkonmi. Aktuálne po trojmesačnom zasádrovaní nôžky má ešte mesiac nosiť ortézy a začali rehabilitovať. Náklady na dieťa vyčíslila sumou 500 eur mesačne. K návrhu pripojila rodný list dieťaťa, prehľad mesačných výdajov a doklady preukazujúce jej príjem.

2. Uznesením sp. zn. 2P/194/2019 zo dňa 23.10.2019 súd ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka a to Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni.

3. Na výzvu Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni doložil súdu vyjadrenie k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, a správu o prešetrení pomerov maloletého dieťaťa zo dňa .

4. Zo správy vyplýva, že rodičia maloletého dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti. Matka žije s mal. L. v spoločnej domácnosti so starým otcom, prastarou mamou a sestrou matky mal. dieťaťa (od 7/2019 podľa udania matky). Otec žije vo svojej domácnosti na R. ulici č. XX v T. B.. Bytové pomery na strane otca neboli prešetrené. Sociálnym šetrením u matky bolo zistené, že spolu s mal. dieťaťom žije v poschodovom rodinnom murovanom dome. Dom je v osobnom vlastníctve otca zo strany matky. Na prvom poschodí sa nachádza kuchyňa, obývacia izba, spálňa, detská izba a sanitárne zariadenie. Na druhom poschodí domu sú 3 izby - obývacia izba, spálňa, detská izba, ktoré obývajú ostatní členovia domácnosti. Maloleté dieťa má spoločnú izbu so svojou matkou. V izbe sa nachádza veľká posteľ, postieľka, detské hračky, skrine s osobnými vecami mal. dieťaťa a matky. Maloleté dieťa má vytvorený priestor na oddych a svoje voľno časové aktivity. Domácnosť je zariadená kompletne straším, ale funkčným nábytkom. V dome je zavedená elektrická energia, prívod vody, plynové kúrenie a kúrenie na tuhé palivo. Hygienická úroveň v domácnosti je na veľmi dobrej úrovni. Maloleté dieťa má vytvorené vhodné podmienky pre svoj vývin. Matka zabezpečuje mal. dieťaťu sama celodennú osobnú starostlivosť. Je poberateľkou rodičovského príspevku 220,70 € mesačne a prídavku na jedno dieťa v sume 24,34 € mesačne. Podľa udania matky náklady na domácnosť hradí starý otec p. X.. Matka mu prispieva na domácnosť sumou 20 € až 30 € mesačne, finančne jej vypomáha rodina. Ďalej uviedla, že manžel sa nepodieľa na výdajoch mal. dieťaťa a neplatí dobrovoľne žiadne výživné. Matka na svojom návrhu naďalej trvá, navrhuje zveriť mal. dieťa do jej osobnej starostlivosti, pretože mu zabezpečuje výlučnú starostlivosť a určiť výživné v sume 300 € mesačne pre mal. L.. Uviedla, že otec maloleté dieťa aktuálne nenavštevuje. Naposledy otec videl mal. dieťa pred 2 týždňami, keď mu matka prišla ukázať dieťa do domácnosti otca. Bolo to v čase, keď mal otec pracovný úraz. Matka žiadala otca, aby chodil na rehabilitácie spoločne s nimi, aby vedel s mal. L. cvičiť, avšak neprejavil záujem. V minulosti s nimi otec chodil pravidelne na kontroly, aktuálne už nechodí. S mal. dieťaťom mal pravidelný kontakt, matka dieťa otcovi dobrovoľne dávala na kontakt. V 8/2019 sa udial incident kedy otec nechcel dieťa matke po kontakte vrátiť späť a urobil tak až keď matka privolala policajnú hliadku. Uviedla, že s manželom sú v konflikte, nevedia sa navzájom dohodnúť ohľadom mal. dieťaťa, stále sa hádajú, preto požaduje rozhodnutie súdu. Otec mal. dieťaťa je zamestnaný vo fy. Panasonic, kde pracuje ako samostatný technológ. Uviedol, že jeho mesačný príjem je cca 1 000 € mesačne. Žije vo svojej domácnosti v trojizbovom byte, ktorý je v osobnom vlastníctve otca. Jeho výdaje na domácnosť sú SIPO 93 € mesačne, elektrina 15 € mesačne, plyn 7 € mesačne, internet a TV 26 € mesačne, mobil 10 € mesačne, cestovné 80 € mesačne a tiež má výdaje osobnej potreby - strava, hygiena, ošatenie. Tieto výdaje hradí sám. Nepripieva na výživu mal. dieťaťa, zabezpečuje mal. L. oblečenie, cestovné k lekárovi. Uviedol, že mu je bránené stretávanie sa s mal. dieťaťom matkou. Otca stále volala na kontakt do domácnosti matky, otec má ale konflikt so starým otcom maloletého L.. Maloleté dieťa otec nevidel 2 týždne, matka otca úplne odstrihla od dieťaťa. Otec matku presviedčal, aby sa vrátila do spoločnej domácnosti s maloletým, ale matka neprišla a vzala si so sebou všetky svoje veci a osobné veci mal. L.. Uviedol, že mu je ľúto, že matka odišla v čase, keď má maloleté dieťa zdravotné problémy. Mohli toto obdobie byť spolu a tú ľarchu mal. L. uľahčovať. S matkou otec nekomunikuje skoro vôbec, nevie aký je zdravotný stav mal. L., matka mu zakazuje, aby sa informoval a chodil s nimi na kontroly. Otec uviedol, že sa zaujíma o maloleté dieťa, stále sa informoval aký zdravotný stav má dieťa, ako sa má a kontaktoval matku vždy, keď s ním chcel stráviť čas. V minulosti otec s matkou chodil do poradní, na vyšetrenia, kontroly. Tvrdí, že matka je ovplyvnená svojím otcom, pretože oni žili spolu dobre. Vzťahy medzi rodičmi sú narušené. Maloletý L. nenavštevuje žiadne školské zariadenie, matka mu zabezpečuje celodennú osobnú starostlivosť. Dieťa prekonalo bežné detské ochorenia, je zdravé. Mal. L. má zdravotný problém od narodenia s chodidlom - vybočenie chodidla. Nosí ortézy, pravidelne chodí na rehabilitácie a kontroly do Prešova, predtým navštevovali aj Poprad, Žilinu. Ošetrujúcou lekárkou je MUDr. Chabová v Starej Ľubovni. Osobný pohovor s dieťaťom nebolo možné vykonať vzhľadom na nízky vek. Mal. dieťa sa počas sociálneho šetrenia hralo s hračkami. Bolo pekne, čisto oblečené a pôsobilo pokojne. Neskôr sa mal. L. túlil k matke a bol viditeľný pozitívny vzťah dieťaťa k matke. Celkové náklady na mal. L. boli matkou dieťaťa vyčíslené v sume cca 600 € mesačne. Náklady zahŕňajú ošatenie 50 € mesačne, stravu doma 150 € mesačne, hygienické potreby a kozmetika 70 € mesačne, aktivity vo voľnom čase 10 € mesačne, bývanie 120 € mesačne, lieky 50 € mesačne, hračky 15 € mesačne, cestovné náklady 60 € mesačne, rehabilitácie 80 € mesačne. Orgán SPODaSK zisťoval a posudzoval pomery na strane matky a otca so záverom, že matka má vytvorené vhodné podmienky pre výchovu dieťaťa. Obaja rodičia uviedli, že poznajú potreby dieťaťa, vedia ich zabezpečiť, sú spôsobilí postarať sa o dieťa. V závere kolízny opatrovník skonštatoval, že maloleté dieťa má vytvorené vhodné podmienky pre svoj vývin a je aby bol otec zaviazaný prispievať výživným vzhľadom na potreby a zvýšené výdaje na zdravotný stav

maloletého dieťaťa a na to, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti. Poukázal na to, že ide o dočasnú úpravu pomerov a určenie výživného v nevyhnutnej miere.

5. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 324 ods. 3 C.s.p. neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

7. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 325 ods. 2 C.s.p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby d) niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

9. Podľa § 329 ods. 1 C.s.p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

10. Podľa § 329 ods. 2 C.s.p. pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Podľa § 329 ods. 3 C.s.p. ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, prekážku rozhodnutej veci.

11. Podľa § 360 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len C.m.p.) neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

12. Podľa § 366 C.m.p. neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

13. Podľa § 367 ods. 1 C.m.p. neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

14. Podľa § 367 ods. 2 C.m.p. o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

15. Podľa § 367 ods. 3 C.m.p. uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

16. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

17. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

18. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

19. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

20. Účelom neodkladných opatrení je rýchla, avšak dočasná úprava pomerov účastníkov alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, prípadne ešte nevykonateľného alebo možného rozhodnutia. Vydanie neodkladného opatrenia však predpokladá aspoň osvedčenie práva, resp. osvedčenie ohrozenia tohto práva a tiež, aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej úpravy. Povinnosťou súdu je pri vydávaní neodkladného opatrenia skúmať všetky aspekty jeho nariadenia a teda dôkladne skúmať a zvažovať, najmä či je nárok účastníka na nariadenie neodkladného opatrenia osvedčený a či je naliehavá potreba okamžitého zásahu zo strany súdu, t.j. či je naliehavá potreba nariadiť takéto opatrenie.

21. Z dočasného charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd zisťovať všetky okolnosti, ktoré sú potrebné pre vykonanie meritórneho rozhodnutia. Pri zisťovaní skutočností potrebných pre nariadenie neodkladného opatrenia nemusí byť ani dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Ak by pred vydaním neodkladného opatrenia bolo potrebné preukázanie nároku v procese dokazovania, nebol by potom rozdiel medzi neodkladným opatrením a konečným rozhodnutím. Neodkladné opatrenie by nemohlo plniť funkciu okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov.

22. V každej veci týkajúcej sa maloletých detí dominuje záujem maloletého dieťaťa. Dosiachnutie účinnej ochrany záujmov maloletých detí je zabezpečené aj inštitútom neodkladných opatrení. Potreba nariadenia neodkladného opatrenia nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania starostlivosti súdu o maloletých aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa na danej dočasnej úprave pomerov. Naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov neodkladným opatrením v týchto konaniach ustupuje záujmu maloletého dieťaťa. A teda, ak je nariadenie neodkladného opatrenia v záujme maloletého dieťaťa, nemusí byť nevyhnutne súčasne splnená aj podmienka naliehavosti potreby dočasnej úpravy. Súd by mal pristúpiť k nariadeniu neodkladného opatrenia nielen v prípadoch, ak riešenie situácie neznesie odklad, ale aj v prípade, ak je úprava neodkladným opatrením v záujme maloletého dieťaťa.

23. Súd sa oboznámil s obsahom návrhu, listinnými dôkazmi, vyjadrením Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni a dospel k záveru, že sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia.

24. Mal. dieťa sa ocitlo v takejto situácii, ktorá ohrozuje jeho psychický, fyzický a sociálny vývin a preto je potrebné v záujme dieťaťa dočasne upraviť ich pomery. Rodičia mal. dieťaťa nevedú spoločnú domácnosť od júla 2019, mal. L. je od tejto doby vo výlučnej osobnej starostlivosti jeho matky. Rodičia sa na výkone rodičovských práv nevedia dohodnúť.

25. Keďže vzťahy medzi rodičmi dieťaťa sú narušené, táto situácia je pre dieťa stresujúca, ohrozujúca jeho zdravý psychický vývoj, a preto je v záujme mal. dieťaťa aby dočasne boli upravené pomery dieťaťa.

26. Vzhľadom na uvedené, súd dočasne zveril mal. L. do osobnej starostlivosti matky, keďže má za to, že u matky má vytvorené vhodné podmienky pre zdravý psychický i fyzický vývoj. Matka poskytuje dieťaťu osobnú starostlivosť od jeho narodenia, od júla 2019 výlučne sama. V starostlivosti matky o dieťaťa neboli zistené žiadne nedostatky. Navyše súd zohľadnil aj vek dieťaťa (jeden rok).

27. Vzhľadom na vyššie uvedené súd v plnom rozsahu návrhu vyhovel, dočasne zveril mal. L. do osobnej starostlivosti matky, pretože v opačnom prípade by bolo dieťa ohrozené na jeho zdravom psychickom a fyzickom vývoji.

28. V rámci neodkladných opatrení možno nariadiť rodičom platenie výživného v nevyhnutnej miere, a to v zmysle § 366 C.m.p. a určenie výšky výživného bude predmetom ďalšieho konania vo veci samej t.j. úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že rozsah výživného v neodkladnom opatrení sa zásadne odlišuje od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí, výrok neodkladného opatrenia nepredurčuje obsah meritórneho rozhodnutia a výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných osobných potrieb oprávneného a nie je rozhodujúce, či povinný je schopný platiť a v akej výške.

29. Zákon o rodine v § 62 ods. 2 určuje rodičom povinnosť prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, ďalej uvádza, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

30. V rámci tohto konania mal súd preukázané, že matka dieťaťa poberá rodinné prídavky v sume 24,34 eur a rodičovský príspevok vo výške 220,70 eur. Býva v rodinnom dome so svojím otcom a ďalšími príbuznými, kde na chod domácnosti prispieva sumou 20 až 30 eur mesačne. Otec pracuje v spoločnosti Panasonic Industrial Devices Slovakia s.r.o. s príjmom podľa jeho udania 1 000 eur mesačne. Vymeriavací základ podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni sa pohybuje od 1475,20 eur do 1596,20 eur. Býva v 3-izbovom byte ktorého je vlastníkom. Na výživu dieťaťa ničím neprispieva.

31. Súd zdôrazňuje, že v danom prípade sa jedná len o dočasnú úpravu práv a pomerov účastníkov, kde sa nárok len osvedčuje a nemusí byť dokázaný. Dôkazne budú všetky tvrdenia rodičov mal. dieťaťa preverené v konaní vo veci samej. Uvedené neodkladné opatrenie nie je meritórne rozhodnutie, ani ho neprejudikuje, ide len o dočasnú úpravu pomerov s prihliadnutím predovšetkým na záujmy maloletého dieťaťa, na ktoré súd je povinný prednostne prihliadať a chrániť ich. Preto súd návrhu vyhovel a neodkladným opatrením zaviazal otca platiť výživné pre mal. L. v nevyhnutnej miere, t.j. v sume 150 eur mesačne. Podľa názoru súdu suma 150 eur zodpovedá kritériu nevyhnutná miera, vzhľadom na príjem otca (zo zamestnania) ako aj nákladoch súvisiacich so starostlivosťou o mal. dieťa.

32. Na základe uvedeného súd určil výživné v nevyhnutnej miere v sume 150 eur a vo zvyšku návrh na určenie výživného v nevyhnutnej miere neodkladným opatrením zamietol ako nedôvodný.

33. Nariadené neodkladné opatrenie v prejednávanej veci je neodkladným opatrením pred začatím konania vo veci samej, a preto súd v súlade s § 336 ods. 1 C.s.p. uložil navrhovateľke povinnosť podať v určenej lehote návrh vo veci samej na určenie výkonu rodičovských práv a povinností, t.j. návrh na zverenie mal. dieťaťa do jej starostlivosti s uložením povinnosti otcovi dieťaťa platiť výživné. V prejednávanej veci sa nejedná o prípad predpokladaný ustanovení § 336 ods. 1 C.s.p., a to že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi účastníkmi konania, pretože je potrebné vykonať vo veci ďalšie dokazovanie.

34. Rozhodnutie je vykonateľné dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov (§ 332 ods. 1 C.s.p.), keďže sa jedná o neodkladné opatrenie nariadené podľa § 325 ods. 2 písm. d) C.s.p. a podľa § 366 C.m.p.

35. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 C.m.p. podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§127 C.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnite považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).